

О. ХЕНРИ

ВЪЛШЕБНИЯТ ПРОФИЛ

Превод от английски: Тодор Вълчев, 1977

chitanka.info

Халифи от женски пол рядко се срещат. Жените са си Шехеразади — по рождение, по наклонности, по инстинкт и по устройство на гласните струни. Всеки ден стотици хиляди везирски щерки разказват хиляда и една приказки на своите султани. Но онези, които са непредпазливи, се запознават някой ден с коприненото въже.

На мен обаче ми се случи да чуя разказ за една халифка. Тази приказка не е съвсем арабска, защото в нея е въведена Пепеляшка, която се е подвизавала с кухненския парцал в друга епоха и в друга страна. И тъй, ако не възразявате против това смесване на времената (което, струва ми се, ще внесе източнощатски колорит), да започнем.

В Ню Йорк има един стар и прастар хотел. Виждали сте го на гравюри по списанията. Той е бил построен... чакайте да видим... да, по времето, когато отвъд Четирнадесета улица не е имало нищо друго освен старата индианска пътека към Бостън и кантората на Хамърстийн. Скоро този стар хотел ще бъде разрушен. И когато започнат да разбиват масивните стени и тухлите се засуркат с грохот по улеите, на съседните улици ще се струпат тълпи от граждани, които ще проливат сълзи над останките на така скъпия за тях старинен паметник. В Нови Багдад гражданското чувство е високо развито; и най-много сълзи ще пролива, и най-високо ще ругае иконоборците този гражданин (родом от Тера Хоут), чиито най-скъпи спомени за хотела се свеждат до това, как в 1873 година е бил изритан от безплатната закуска, дадена в същия хотел.

В него винаги отсядаше госпожица Маги Браун. Госпожица Браун беше кльоцава шейсетгодишна жена, която ходеше с черна рокля, добила червеникав цвят, и с чанта, направена от кожата на онова изначално животно, което Адам е решил да нарече алигатор. Тя винаги наемаше в хотела малкото апартаментче — приемна и спалня — на последния етаж — цена два долара на ден. И докато живееше там, всеки божи ден при нея се стичаше непрекъснат поток от посетители, остроноси, тревожни, вечно бързаци. Защото Маги Браун заемаше по богатство трето място между всички жени в света; а тези безпокойни господа бяха само богати борсови посредници и бизнесмени, които се мъчеха да измъкнат от бабичката с праисторическата чанта някое заемче от пет-шест милиона.

Стенографка и машинописка в хотел „Акропол“ (ето че изтървах името) беше госпожица Айда Бейтс. Тя приличаше на творение от

гръцката класика Съвършена красота. Някакъв стар галантон, искайки да изрази уважението си към една дама, бе казал: „Да се любиш с нея, е все едно да завършиш хуманитарни науки.“ Така. А само един поглед към тъмните коси и спретнатата бяла блузка на госпожица Бейтс се равняваше на пълен курс задочно обучение, по която и да било дисциплина. От време на време тя ми преписваше едно-друго на машината и понеже отказваше да взема пари предварително, свикна да гледа на мен като на приятел и свое протеже. Тя бе неизменно мила и добросърдечна и дори търговците на оловно белило и вносителите на кожи не смееха в нейно присъствие да прекрачат границата на благоприличието. Целият щат на „Акропол“ мигновено би скочил в нейна защита — от собственика, който живееше във Виена, до главния портиер, който от петнайсет години бе прикован на легло.

Един ден, минавайки край санктум Ремингториум на госпожица Бейтс, видях на нейното място нещо чернокосо — несъмнено одушевено, — което чукаше с два пръста на машината. Отминах, като си мислех колко преходно е всичко земно. На другия ден излязох в двуседмична отпускат. Когато се завърнах, отбих се във фойето на „Акропол“ и ми стана мило, като видях госпожица Бейтс, все тъй класическа, безупречна и приятна, която тъкмо покриваше машината си. Работното ѝ време беше свършило, но тя ме покани да седна за минутка на стола за диктуване. Госпожица Бейтс обясни отсъствието си от „Акропол“ и последвалото завръщане приблизително по следния начин:

— Е, драги, как ви върви писането?

— Слаба работа — отвърнах аз. — Почти както печатането.

— Искрено ви съчувствувам — каза тя. — Хубавият машинопис е най-важното нещо в един разказ. Липсвах ви, нали?

— Не познавам човек — отговорих аз, — който да умее по-добре от вас да разположи токите на коланчето, точката и запетаята, гостите на хотела и фуркетите. Но за съжаление и вас ви нямаше. Един ден видях на вашето място някаква дъвка.

— Аз тъкмо се готвех да ви разкажа какво се случи — каза госпожица Бейтс, — но вие ме прекъснахте. Вие, разбира се, сте чували за Маги Браун, която отсяда тук. Между другото, тя има четиридесет милиона. А живее в една квартира в Джързи за десет долара. И винаги има на ръка повече пара, отколкото десет кандидата

за вицепрезидентското място. Не зная дали ги носи в чорапа си или другаде, но зная, че е много известна в онази част на града, където се кланят на златния телец.

Така. Преди две седмици госпожица Браун се спира на вратата и ме гледа цели десет минути. Аз седях с профил към нея и преписвах в няколко копия някакъв проспект за разработка на медна мина, оставен ми от един симпатичен старец от Тонопа. Но аз винаги виждам всичко, което става около мен. Когато съм много заета и бързам, гледам с гребенчетата, затъкнати отстрани; а оставя ли незакопчано едно копченце на гърба на блузата, мога да видя и кой стои зад мен. Не се оглеждам, защото трябва да изкарам осемнайсет-двайсет долара на седмица и нямам време за друго.

Същата вечер в края на работното време тя праща да ме повикат да отида в нейната стая. Помислих си, че ще ме накара да и препиша десетина страници — разписки за раздадени заеми, квитанции и договори — и ще ми даде десет цента; но все пак отидох. И останах истински изненадана. Маги Браун заговори съвсем човешки. „Дете мое — казва, — в живота си не съм виждала по-красиво същество от вас. Искам да напуснете работа и да дойдете да живеете при мене. Нямам — казва — никого на света освен един мъж и един-двама сина, но не поддържам никакви отношения с тях. Със своето прахосничество те са истинско бреме за една трудеща се жена. Ще ми станете дъщеря. Разправят, че съм била стисната и користолюбива, а вестниците печатат клюки, че сама съм си готвела и сама съм се перяла. Това са лъжи — продължава тя. — Цялото си пране давам навън, освен носните кърпички, чорапите, фустите и други такива дреболии. Имам четиридесет милиона — в пари, акции и облигации, толкова сигурни, колкото и привилегированите «Стандард Ойл». Аз съм самотна стара жена и имам нужда от дружка. Вие сте най-красивото създание, което съм виждала в живота си — казва. — Защо не дойдете да живеете при мен? Пък тогава ще видят те умея ли да харча аз пари, или не.“

Какво бихте направили на мое място, драги? Аз, разбира се, не устоях. И да ви кажа право, започнах да се привързвам към старата Маги. Не заради четиридесетте милиона и заради това, което тя би могла да направи за мен. А защото и аз се чувствавах самотна. На всеки човек му се ще да си има някого, комуто да се оплаче било от болката в лявата плешка, било от лачените обувки, които така бързо се

напукват и износват. А за такива неща не можеш да говориш с мъжете, които срещаш в хотелите — те само това и чакат.

И тъй, напуснах работа и отидох да живея при госпожица Браун. Не зная е какво толкова я бях омагьосала, но когато сядах да почета книга или да прелистия писание, тя бе в състояние да ме гледа по половин час. Веднъж я попитах:

„Да не би да ви напомням някоя починала роднина или някоя приятелка от детските години? Забелязвам, че понякога ме разглеждате много, много внимателно.“

„Лицето ви е досущ като лицето на една моя скъпа приятелка, най-добрата приятелка, която съм имала — казва тя. — Но аз ви обичам и заради самата вас, дете мое.“

И какво, мислите, направи тя? Разпусна се, та ще се разпилее като прибор на Кони Айлънд. Заведе ме при една модна шивачка и я накара да ме облече от глава до пети — за парите въпрос не става. Поръчката беше бърза, та мадам заключи външната врата и пушна в действие целия си щаб.

А после се преместихме — къде мислите? Познайте! В хотел „Бонтон“. В шестстаен апартамент — сто долара на ден. Видях с очите си сметката. Как да не я заобичам тази стара дама?

А след това взеха да пристигат тоалетите ми... О, няма да ви разправям за това, защото нищо не разбирате. И аз започнах да ѝ викам леля Маги. Вие, разбира се, сте чели за Пепеляшка. Радостта на Пепеляшка, когато принцът ѝ е обул пантофката трийсет и първи номер, е жалка работа в сравнение с това, което изпитах аз тогава.

После леля Маги каза, че иска да даде банкет в „Бонтон“ по случай първото ми излизане, на който да се стекат всички стари холандски фамилии от Пето авеню.

„Аз съм излизала и преди, лельо Маги — казвам аз. — Е, щом се налага, мога и да повторя. Но нали знаете, че това е най-изисканият хотел в града. И нали знаете, че... извинете, но много е трудно да съберете цялата аристокрация, ако нямате опит в това отношение.“

„Не се безпокой, детето ми — казва леля Маги. — Аз не разпращам покани, а просто издавам заповеди. Ще събера петдесет души, които никога не можеш да видиш заедно освен на прием, даван от крал Едуард или от Уилям Травърс Джеръм^[1]. Говоря за мъже,

разбира се, и всички те или ми дължат пари, или се готвят да ми станат длъжници. Не всички съпруги ще дойдат, но мнозина ще ни почетат.“

Ах, да бяхте видели този банкет! Сервизите бяха само от злато и кристал. Събраха се четиридесет мъже и осем дами — освен леля Маги и мен. Никога не бихте познали третата по богатство жена в света. Тя беше с нова черна копринена рокля с толкова висулки и дрънкулки, че дрънчаха като градушка по покрив — веднъж съм чувала такова нещо, когато при една буря останах да нощувам в ателието на една приятелка на последния етаж.

А моята рокля! Нямам думи да ви я опиша, драги. Само ръчна бродерия — там, където изобщо имаше нещо — и струваше триста долара. С очите си видях сметката. Мъжете бяха все плешиви и с побелели баки и през цялото време си разменяха остроумни реплики за трите процента, за Брайън^[2] и за памуковата реколта.

От лявата ми страна седеше някакъв банкер, или нещо от тоя род, а от дясната — млад човек, който каза, че бил художник във вестник. Той беше единственият... впрочем аз друго исках да ви разкажа.

След банката ние с госпожица Браун се прибрахме и апартамента. Наложих да си пробиваме път сред тълпата от репортери, изпълнили всички коридори. Ето какво става, когато човек има много пари. Кажете, не познавате ли случайно един вестникарски художник на име Латроп — един висок, с хубави очи и доста сладкодумен? Не си спомням в кой вестник работеше. Но както и да е.

Щом се прибрахме, госпожица Браун се обади по телефона и поиска да ѝ донесат сметката. Шестстотин долара! Видях я с очите си. Леля Маги припадна. Положих я на канапето и разкопчах роклята ѝ.

„Дете мое — пита ме тя, когато се съвзе, — какво беше това? Нови данъци ли има, що ли?“

„Само една малка закуска — казвам аз. — Няма защо да се безпокоите, бълха ви ухапала. Станете и елате на себе си — или елате с мен другаде, ако няма друг изход.“

И знаете ли, драги, какво стана по-нататък? Леля Маги се подплаши. Подбра ме още в девет часа на другия ден и напуснахме хотел „Бонтон“. Преместихме се в един бордей в долния край на Уест Сайд. Нае стая с течаща вода — на по-долния етаж, и с осветление — на по-горния. След като се преместихме, в стаята не можеше да се

види друго освен новите модни дрехи за хиляда и петстотин долара и газовата печка с една горелка.

Леля Маги я налегна остър пинтильк — гледаше да намали загубите. Мисля, че всекиму се случва да се развихри и разпусне поне веднъж в живота. Мъжът хвърля парите си за пиене, а жената пощурява за тоалети. Но при четиридесет милиона! Знаете ли, аз бих си купила картина от... между другото, като говорим за картини, не сте ли попадали на един вестникарски художник на име Латроп, един висок... о, но аз вече ви питах за него, нали? Той беше много внимателен към мен на банкета. И какъв приятен глас! Сигурно си е помислил, че ще наследя част от милионите на леля Маги.

Та тъй, драги, след три дни ми дойде до гуша от това облекчено домакинство. А леля Маги продължаваше да ме боготвори. Просто не сваляше очи от мен. На да ви кажа право, тя е такава пинтия, пинтия на пинтиите, царица на пинтиите. Като рече седемдесет и пет цента на ден и нито цент повече. Готвехме си сами в стаята. Какви ли не фокуси трябваше да правя на газовата печка, аз, която имах най-модни тоалети за хиляда долара.

Както ви казах, на третия ден вече не ме свърташе в тоя кокошарник. Да готвя задушени бърбеци, купени за петнайсет цента, и да нося домашна рокля за сто и петдесет долара с дантела валансиен — това умът ми ме можеше да го побере. Отворих аз дрешника и облякох най-евтината рокля между купените ми от госпожица Браун — тази, с която съм сега. Не е толкова лоша за седемдесет и пет долара, нали? Собствените си дрехи бях оставила у сестра си в Бруклик.

„Госпожице Браун, бивша лельо Маги — казвам и аз, — сега смятам да задвижа краката си един след друг по такъв начин и в такава посока, че тази квартира да остане колкото е възможно по-скоро далеч зад гърба ми. Не съм поклонничка на парите — казвам, — но има неща, които не мога да търпя. Бих понесла онова баснословно чудовище, за което съм чела, че бълвало едновременно и жупел, и мраз. Но не търпя работите да се оставят наред път. Казват, че сте натрупали четиридесет милиона долара — добре, те никога няма да намалаят. Бедата е там, че се привързах към вас.“

Че като го удари на рев бившата леля Маги. И обещава да се преместим в комфортна квартира с течаща вода и печка с две горелки.

„Похарчих страшно много пари, детето ми — казва тя. — Трябва да правим икономии известно време. Бие сте най-красивото създание, което съм виждала — казва, — и не мога да си представя как ще живея без вас.“

Разбирате защо постъпих така, нали? Отидох право в „Акропол“, помолих да ме върнат на работа и те ме върнаха. Та как, казвате, ви вървят разказите? Положително сте изгубили от това, че не можех да ги преписвам аз. Не ги ли публикувате с илюстрации понякога? Между другото, дали не познавате случайно един вестникарски художник... о, какво говоря! Нали вече ви питах. Интересно в кой ли вестник работи той! Странно, но все си мисля, че той не е мислил за парите, които е мислил, че старата Маги може да ми завещае. Да познавах някой от главните редактори, бих...

Откъм коридора се чува леки стъпки. Айда Бейтс видя с гребенчето си на тила кой идваше. Тя, тази съвършена класическа статуя, изведнъж порозовя — чудо, което сме виждали само аз и Пигмалион.

— Много ви моля да ме извините — каза ми тя, превръщайки се в очарователна молителка, — но това е... това е господин Латроп. Всъщност може би не е заради парите, може би той наистина...

Разбира се, поканиха ме на сватбата. След церемонията дръпнах Латроп настрана.

— Вие сте художник — казах аз. — Как е възможно да не се досетите защо Маги Браун толкова се беше влюбила в госпожица Бейтс... впрочем бившата госпожица Бейтс? Нека да ви покажа нещо.

Булката беше облечена със семпла бяла рокля, падаща на красиви дипли — като диплениците на древните гърци. Аз откъснах няколко листа от гирляндите в малката гостна, сплетох ги на венче и ги сложих на лъскавите кестеняви коси на Айда, а после я накарах да се обърне с профил към мъжа си.

— Не може да бъде! — ахна той. — Та това е главата, изобразена върху сребърния долар. Никаква разлика!

[1] По онова време — един от видните прокурори в САЩ. — Б.пр. ↑

[2] Уилям Брайън (1860–1925) — политически деен от Демократическата партия, поставял три пъти кандидатурата си за президент на САЩ. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.